

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 18.7.2008 r.
KOM(2008) 480 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW ORAZ EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO**

**Siódme sprawozdanie w sprawie praktycznych przygotowań do przyszłego rozszerzenia
strefy euro**

{SEK(2008) 2306}

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW ORAZ EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO**

**Siódme sprawozdanie w sprawie praktycznych przygotowań do przyszłego rozszerzenia
strefy euro**

1. WPROWADZENIE

Od stycznia 2008 r. do strefy euro należy 15 z 27 państw członkowskich UE. Wśród pozostałych dwunastu krajów dziesięć to „państwa członkowskie objęte derogacją”, które mają przyjąć euro po spełnieniu warunków określonych w Traktacie¹, natomiast Dania i Zjednoczone Królestwo nie są zobowiązane do przyjęcia euro.

Oprócz spełnienia kryteriów konwergencji wymagane jest, aby państwa członkowskie podjęły szeroko zakrojone praktyczne przygotowania do wprowadzenia euro, obejmujące wszystkie sektory gospodarki tych krajów, sektor publiczny oraz ogół społeczeństwa. Aby ułatwić krajom przygotowania do przejścia na euro, Komisja zebrała doświadczenia uzyskane podczas wprowadzania monet i banknotów euro w 2002, 2007 i 2008 r. i przygotowała „Zalecenie Komisji dotyczące środków ułatwiających przyszłe przejście na euro”². Komisja wzywa wszystkie kraje przygotowujące się do przejścia na euro, aby uwzględniły to zalecenie.

Niniejsze sprawozdanie ocenia aktualny stan praktycznych przygotowań w Słowacji, która przystąpi do strefy euro z dniem 1 stycznia 2009 r. w związku z decyzją Rady stwierdzającą, że kraj ten spełnia warunki konieczne do przyjęcia euro. Załączony dokument roboczy Komisji zawiera szczegółowe informacje dotyczące przygotowań w pozostałych zainteresowanych państwach członkowskich.

2. STAN PRZYGOTOWAŃ W SŁOWACJI

Słowacja przyjmie euro z dniem 1 stycznia 2009 r. zgodnie ze scenariuszem „big bang”

Przyjęty w lipcu 2005 r. krajowy plan wprowadzenia euro określił ramy przygotowań praktycznych do przejścia na euro i wskazał zadania spoczywające na poszczególnych sektorach gospodarki i administracji publicznej. Plan zaktualizowano w marcu 2007 r. i w kwietniu 2008 r.

---

¹ Komisja i EBC oceniają okresowo wypełnianie kryteriów konwergencji (tzw. „kryteriów z Maastricht”) w sprawozdaniach z konwergencji. Ostatnie sprawozdanie z konwergencji (COM (2008)248) zostało przyjęte dnia 7 maja 2008 r.

² Zalecenie Komisji z dnia 10 stycznia 2008 r. dotyczące środków ułatwiających przyszłe przejście na euro (2008/78/WE).

Ramy prawne przejścia na euro zostały ustalone w ustawie ramowej³. Jej brzmienie było szczegółowo omawiane z Komisją Europejską, ponieważ celem tej ustawy było również usunięcie wszystkich niezgodności wskazanych w poprzednich sprawozdaniach z konwergencji. Ustawa ramowa określa zasady obowiązujące podczas wprowadzenia euro do obiegu gotówkowego i bezgotówkowego (m.in. ciągłość umów, brak wpływu na ceny oraz ochrona interesów gospodarczych obywateli, obowiązkowe podawanie cen w obydwu walutach), wskazuje organy kontrolne i ustala sankcje w przypadku ewentualnych naruszeń tych zasad oraz wprowadza odpowiednie zmiany do innych aktów prawnych.

2.1. Kierowanie przejściem na euro i organizacja tego procesu

Organ zarządzający przygotowaniem to krajowy komitet koordynacyjny (KKK), któremu przewodniczy minister finansów (krajowy koordynator), a współprzewodniczy prezes Narodowego Banku Słowacji (NBS). KKK nadzoruje wykonanie krajowego planu wprowadzenia euro.

Rząd stworzył również tymczasowe stanowisko pełnomocnika rządu ds. wprowadzenia euro, którego zadaniem jest koordynowanie bieżących przygotowań i identyfikowanie ewentualnych problemów. Szczegóły techniczne przygotowań są omawiane na szczeblu pięciu komitetów roboczych. Każdy z tych komitetów jest nadzorowany przez inne ministerstwo lub przez NBS.

Komitety robocze odbywają regularne posiedzenia i co najmniej raz na trzy miesiące przedkładają KKK i pełnomocnikowi rządu sprawozdanie ze swojej działalności. W skład każdego komitetu wchodzi przedstawiciele odpowiednich organizacji rządowych i pozarządowych.

- **Słowacja zastosowała się do art. 1 zalecenia 2008/78/WE: „Państwa członkowskie powinny wyznaczyć odpowiednie, wyspecjalizowane struktury do celów planowania, koordynowania i ułatwiania wszystkich przygotowań koniecznych do wprowadzenia euro”.**
- **Komisja ma jednak pewne wątpliwości dotyczące efektywności struktury stworzonej do celów koordynacji. KKK został wyznaczony na bardzo wysokim szczeblu politycznym i w praktyce nie jest w stanie zajmować się kwestiami technicznymi. Urząd pełnomocnika rządu dysponuje bardzo nielicznym personelem i skupia się głównie na kwestiach komunikacyjnych. Należy wzmocnić centralną kontrolę przygotowań Słowacji do przyjęcia euro, aby poprawić koordynację pomiędzy zainteresowanymi podmiotami i umożliwić skuteczne rozwiązywanie potencjalnych sytuacji kryzysowych.**

2.2. Przygotowania administracji publicznej

Przygotowaniami organów administracji państwowej, regionalnej i gminnej kieruje komitet roboczy ds. administracji publicznej. Koordynator krajowy zalecił wszystkim organom administracji, aby powołały zespoły koordynacyjne ds. euro. Z analizy stanu przygotowań do przedstawienia systemów informatycznych na euro, którą przeprowadzono na potrzeby komitetu, wynika, że w czerwcu 2008 r. niemal 80 % organów administracji centralnej,

---

³ Ustawa nr 659/2007, zbiór ustaw z 28.11.2007, o wprowadzeniu euro na Słowacji i o zmianie niektórych ustaw.

regionalnej i samorządowej dysponowało wykazem systemów informatycznych wymagających dostosowania, ale tylko 18 % z nich rzeczywiście rozpoczęło testy systemów przedstawionych na euro. Celem tej wczesnej kontroli było zachęcenie organów administracji publicznej do rozpoczęcia przygotowań. Oczekuje się, że wyniki kolejnych kontroli będą znacznie lepsze.

Organy administracji centralnej i regionalnej mają własne strategie szkoleń personelu i pracują nad odpowiednim dostosowaniem formularzy oraz wartości i progów referencyjnych. Budżet państwowy jest obecnie przygotowywany w koronach słowackich i zostanie przeliczony na euro. Koszty przygotowań do przejścia na euro uwzględniono w budżetach na lata 2008-2009. Zgodnie z przepisami ustawy ramowej wszelkie wpłaty obywateli do budżetów finansów publicznych mają być zaokrąglane w dół, natomiast wydatki budżetów finansów publicznych mają być zaokrąglane w górę.

- **Słowacja opracowała całościową strategię przygotowania administracji do przyjęcia euro.**
- **Należy jednak poświęcić więcej uwagi praktycznym szkoleniom urzędników, których praca jest związana z obrotem środkami pieniężnymi i/lub bezpośrednimi kontaktami z interesantami.**

2.3. Zapewnienie szybkiego wprowadzenia euro do obiegu gotówkowego

Przygotowaniami do wprowadzenia euro do obiegu gotówkowego oraz wycofania z obiegu gotówkowego koron słowackich zajmuje się Narodowy Bank Słowacji.

- Zapotrzebowanie na banknoty i monety euro

Na potrzeby wymiany znajdującej się w obiegu gotówki denominowanej w koronie słowackiej NBS zamówił 188 mln banknotów euro oraz 500 mln monet euro. Banknoty pożyczą NBS Narodowy Bank Austrii, natomiast monety zostaną wybite w słowackiej mennicy w mieście Kremnica. W ramach przygotowań do produkcji słowackich monet euro mennica w Kremnicy przeprowadziła udane próbne bicie monet. Produkcja i magazyny zostaną wkrótce przeniesione do wyremontowanych budynków spełniających wysokie standardy bezpieczeństwa. Ponieważ mennica ma doświadczenie w realizacji dużych dostaw dla klientów zagranicznych, nie powinna mieć trudności z wywiązaniem się z produkcji słowackich monet euro.

- Wycofanie z obiegu gotówki krajowej

NBS szacuje, że z obiegu wycofanych zostanie ok. 165 mln banknotów i 425 mln monet (o łącznej wadze 1900 ton). Niszczenie gotówki denominowanej w koronie słowackiej rozpocznie się jeszcze przed etapem zaopatrywania banków w euro, aby zagwarantować dostępność powierzchni magazynowych i odpowiedni potencjał przetwórczy. Wycofywane słowackie banknoty będą magazynowane i niszczone w pomieszczeniach NBS, natomiast monety będą gromadzone i wycofywane z obiegu głównie w mennicy w Kremnicy.

- Wstępne i wtórne zaopatrzenie w euro

Wstępne zaopatrywanie banków komercyjnych w banknoty i monety euro (**frontloading**) rozpocznie się w październiku 2008 r. NBS utworzy specjalny oddział na terenie mennicy w Kremnicy, który będzie się zajmował koordynowaniem zaopatrzenia w monety euro. NBS podpisał umowy w sprawie wstępnego zaopatrzenia w euro z 16 bankami komercyjnymi. W umowach przyjęto zapotrzebowanie na gotówkę euro w ramach zaopatrzenia wstępnego, które zostało oszacowane przez banki w maju 2008 r. Zamówione ilości banknotów są stosunkowo niewielkie: 51 mln banknotów euro, tj. 27 % łącznej liczby 188 mln banknotów euro, które zgodnie z szacunkami zostaną wprowadzone do obiegu (dla porównania na Malcie było to 92,5 %, na Cyprze 80 %, a w krajach pierwszej grupy tworzącej strefę euro – średnio 67 %). Od września 2007 r. do marca 2008 r. zamówienia na monety euro wzrosły o 60 %, do 320 mln monet (64 % planowanej wielkości emisji monet euro). NBS spodziewa się, że w najbliższych miesiącach wpłyną dalsze zamówienia banknotów i monet. Większość banknotów (81,5 %) i monet (75 %) zostanie dostarczona do trzech największych banków komercyjnych.

Jedną z przyczyn niskiego poziomu zamówień składanych przez banki jest, pośrednio, niewielkie zainteresowanie przedsiębiorstw zaopatrywaniem się w banknoty i monety euro poprzez banki (zaopatrzenie wtórne, **sub-frontloading**). W marcu 2008 r. chęć zaopatrzenia się w euro za pośrednictwem banków okazało jedynie 12 000 przedsiębiorstw (16 % łącznej liczby 73 000 przedsiębiorstw, w których ma miejsce obrót środkami pieniężnymi). Słowacja nie zdecydowała się na przygotowanie specjalnych pakietów startowych monet euro przeznaczonych dla przedsiębiorstw, wbrew zaleceniu Komisji 2008/78/WE. W związku z tym jedynym sposobem uzyskania przez MŚP gotówki euro w ilości wystarczającej na pierwsze dni po wprowadzeniu wspólnej waluty jest podpisanie specjalnej umowy z bankiem. Należy zatem podjąć dodatkowe starania w celu zwiększenia ilości monet i banknotów euro, w które przedsiębiorstwa będą zaopatrywać się za pośrednictwem banków. Należy zachęcać do stosowania niedawno przyjętej uproszczonej wytycznej EBC w sprawie zaopatrzenia wtórnego.

Większość **transportów banknotów i monet euro** na potrzeby zaopatrzenia wtórnego będzie dokonywana przez doświadczone prywatne przedsiębiorstwa transportu gotówki. NBS oferuje bezpłatny transport dla dużych zamówień pieniądza gotówkowego. Transporty pieniądza gotówkowego do NBS będą zawsze eskortowane przez policję państwową. Na obecnym etapie nie przewiduje się eskorty policyjnej dla transportów pieniądza gotówkowego do i z banków komercyjnych.

- Zaopatrzenie wtórne obywateli

Słowacja nie przewidywała pierwotnie **minipakietów** bilonu przeznaczonych dla ludności. Po szczegółowych konsultacjach z Komisją władze słowackie zdecydowały się w kwietniu 2008 r. włączyć produkcję minipakietów do zaktualizowanego planu krajowego. Dzięki tej zmianie obywatele będą mogli nabyć minipakiety o wartości około 500 SKK (ok. 16,60 EUR). NBS zamówił 1,2 mln minipakietów, ale liczba ta może się okazać niewystarczająca. Z doświadczeń zebranych podczas poprzednich wymian walut wynika, że zwykle sprzedawano jeden minipakiet na gospodarstwo domowe (liczba gospodarstw domowych w Słowacji wynosi ok. 2 mln). Ponieważ nie przewiduje się produkcji zestawów startowych dla sprzedawców detalicznych, kupnem minipakietów mogą być również zainteresowane MŚP. Należy zatem rozważyć złożenie dodatkowego zamówienia na minipakiety.

W przeciwieństwie do Cypru i Malty banki komercyjne w Słowacji nie przewidują prowadzenia bezprowizyjnej wymiany walut po oficjalnym kursie wymiany przed dniem

wprowadzenia euro. **Kampania** informacyjna dla obywateli **zachęcająca do wymiany przechowywanych w domu środków pieniężnych** powinna rozpocząć się w lipcu 2008 r. Mogą pojawić się trudności w przypadku osób starszych (ok. 1 mln osób), które często gromadzą w domu większe ilości pieniędzy i rzadko korzystają z elektronicznych środków płatniczych. Promocja korzystania z elektronicznych środków płatniczych jest już w toku, dlatego też nie przewiduje się specjalnej kampanii w celu zwiększenia korzystania z elektronicznych środków płatniczych podczas etapu przechodzenia na euro.

- Wymiana i wycofywanie środków pieniężnych po dniu wprowadzenia euro

Aby ułatwić wymianę środków pieniężnych, NBS i banki komercyjne planują **przedłużenie godzin pracy** w pierwszych dniach stycznia 2008 r. Banki będą prowadzić wymianę środków pieniężnych w dniu 1 stycznia (który jest normalnie świętem państwowym) oraz w sobotę i niedzielę 3 i 4 stycznia. Niektóre oddziały utworzą specjalne stanowiska obsługi dla przedsiębiorstw i skierują do bezpośredniej obsługi klienta część pracowników z wydziałów operacyjno-rozliczeniowych. Podczas okresu podwójnego obiegu nie będą stosowane żadne prowizje ani ograniczenia ilościowe w stosunku do wymienianych i podejmowanych z rachunków pieniężnych środków pieniężnych. NBS i banki komercyjne znają zalecenie Komisji, zgodnie z którym w pierwszych dniach przed i po dniu wprowadzenia euro dystrybucja za pomocą bankomatów i w stanowiskach obsługi w bankach powinna obejmować tylko banknoty o niskich nominałach.

Banki prowadzą systematyczne szkolenia personelu dotyczące wprowadzenia euro, a niektóre z nich oferują szkolenia również swoim głównym klientom. Wiele banków stworzyło specjalne strony internetowe poświęcone euro.

O godzinie 2 rano w dniu 1 stycznia praktycznie każdy z 2172 **bankomatów** znajdujących się na terytorium Słowacji będzie wypłacać tylko banknoty euro (głównie o nominałach 10 EUR i 20 EUR). Szczególna uwaga zostanie zwrócona na bankomaty usytuowane w centrach miast, aby były dostatecznie zaopatrzone w banknoty denominowane w słowackiej koronie przed północą i w banknoty euro wkrótce potem. Bankomaty, które z przyczyn technicznych nie zostaną na czas przystosowane do wydawania nowej waluty, zostaną wyłączone. Każdy z 26 800 terminali kart płatniczych powinien być gotowy do działania w euro od dnia wprowadzenia tej waluty.

Zgodnie z ustawą ramową **sklepy** powinny **wydawać resztę** w euro dopiero od dnia wprowadzenia euro. Ustawa ta zapobiega również wykorzystywaniu sprzedawców detalicznych jako punktów wymiany walut: sprzedawcy mogą odmówić przyjęcia płatności w słowackich koronach jeżeli łączna nominalna wartość banknotów i monet przekracza czterokrotność ceny do zapłaty (podczas wcześniejszych wymian walut klienci czasami płacili banknotami o wysokich nominałach za drobne zakupy, żeby pozbyć się starej waluty krajowej).

Przestrzegane jest zalecenie 2008/78/WE w sprawie przestawienia na euro bankomatów i terminali kart płatniczych, w sprawie wydawania reszty i przedłużonych godzin pracy banków.

Słowacja wyznaczyła organy odpowiedzialne za **ochronę euro przed fałszerstwami**. Organami tymi są przede wszystkim utworzone przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych krajowe biuro centralne oraz dwa krajowe ośrodki analityczne działające w ramach struktur NBS, z których jeden zajmuje się fałszerstwami banknotów, a drugi fałszerstwami monet.

Słowacja uczestniczy również w okresowych działaniach szkoleniowych w ramach programu „Perykles”. NBS i banki komercyjne zamówiły sprzęt niezbędny do sprawdzania autentyczności banknotów euro.

- **Przygotowania sektora finansowego i bankowego do przejścia na euro są dostatecznie zaawansowane. Aby zapobiec problemom logistycznym w pierwszych dniach po wprowadzeniu euro, należy dołożyć znacznych dodatkowych starań w celu zwiększenia ilości gotówki euro dystrybuowanej w ramach zaopatrzenia wstępnego i wtórnego.**
- **Należy w szczególności zachęcić sprzedawców detalicznych do korzystania z uproszczonej umowy, o której jest mowa w nowych wytycznych EBC w sprawie zaopatrzenia wtórnego.**
- **Należy podjąć odpowiednie działania w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa transportów środków pieniężnych w tygodniach przed i po wprowadzeniu euro.**
- **Należy poświęcić szczególną uwagę przygotowaniu do przejścia na euro drobnych sprzedawców detalicznych oraz słabszych grup społecznych (np. dystrybucja odpowiednich materiałów informacyjnych wśród osób starszych).**

2.4. Zapobieganie niewłaściwym praktykom oraz błędnemu postrzeganiu zmian cen przez obywateli

Zgodnie z ostatnim badaniem Eurobarometru 72 % obywateli Słowacji obawia się wzrostu cen i nadużyć w związku z przejściem na euro⁴. Rozwianie tych obaw pozostaje jednym z głównych wyzwań, z którymi władze Słowacji powinny uporać się przed wymianą waluty.

Przyjęta przez KKK strategia ochrony konsumentów określa ogólne ramy ochrony konsumentów podczas przechodzenia na euro. Strategia ta opiera się na dwóch filarach: informowaniu opinii publicznej oraz monitorowaniu i kontrolowaniu cen.

Ważnym narzędziem, które powinno pomóc konsumentom przyzwycząć się do nowej waluty i nowej skali wartości pieniężnych, jest podawanie cen w dwóch walutach. Rząd uchwalił przepisy dotyczące podawania cen w dwóch walutach w rozporządzeniu z dnia 27 marca 2008 r., natomiast Narodowy Bank Słowacji uchwalił przepisy dla sektora finansowego. Obowiązek podawania cen w dwóch walutach rozpoczyna się po upływie jednego miesiąca od przyjęcia nieodwołalnego kursu wymiany i trwa do końca 2009 r. Sprzedawcy detaliczni mogą, na zasadzie dobrowolności, podawać ceny w obu walutach przez dodatkowy okres 6 miesięcy.

- Inicjatywa na rzecz uczciwych cen

Pełnomocnik rządu oraz stowarzyszenie słowackich przedsiębiorców zainicjowało projekt „kodeksu etycznego”. Sygnatariusze kodeksu zobowiązują się do przestrzegania zasad przechodzenia na euro i do nienadużywania ich dla własnych korzyści. Kodeks podpisało ok.

---

⁴ Badanie Flash Eurobarometr 237 z maja 2008 r.

1000 uczestników rynku, miast, gmin i organów administracji regionalnej. Z okazji prezentacji logo stosowanego przez sygnatariuszy kodeksu planowane jest zorganizowanie masowej imprezy publicznej.

- Monitorowanie i kontrolowanie cen

Najważniejszym organem odpowiedzialnym za monitorowanie cen będzie **Słowacka Inspekcja Handlu (SIH)**. SIH jest uprawniona do wydawania ostrzeżeń, nakładania kar i egzekwowania swoich decyzji⁵. SIH będzie kontrolować: prawidłowe podawanie cen w dwóch walutach, przestrzeganie przepisów dotyczących zaokrąglania i prawidłowe stosowanie kursu wymiany. Organ ten będzie również monitorował, czy przejście na euro nie spowodowało zmian cen i czy przestrzegany jest zakaz włączania kosztów przejścia na euro w ceny, zgodnie z ustawą ramową. Kontrole związane z euro będą przeprowadzane podczas całego okresu podawania cen w dwóch walutach oraz przez kilka następnych miesięcy. Kontrole przyjmą formę anonimowych zakupów (kontrolerzy zwrócą szczególną uwagę na małe sklepy i sklepy na oddalonych obszarach) lub kontroli konkretnych placówek handlowych po otrzymaniu skargi obywatelskiej. Skargi będzie można zgłaszać za pośrednictwem specjalnej linii telefonicznej poświęconej euro, pocztą elektroniczną, faksem lub osobiście w regionalnych biurach SIH. Co dwa tygodnie będzie publikowany komunikat prasowy informujący o wynikach kontroli.

SIH ma obecnie 262 pracowników, z czego 150 pracuje „w terenie”. Obecna liczba pracowników może nie być wystarczająca na potrzeby kontroli w całym kraju.

W przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązującego prawa SIH będzie wyjaśniało jego przyczyny ze sprzedawcą detalicznym. Zmiany cen, które wzbudzą wątpliwości kontrolerów, będą porównywane z długoterminowymi trendami cenowymi i cenami tego samego produktu w innych sklepach oraz analizowane w szerszym kontekście (np. czynników mających zastosowanie w danym przypadku). W przypadku nieuzasadnionych podwyżek cen SIH zwróci się najpierw do sprzedawcy detalicznego o przywrócenie poprzedniej ceny. Kolejnym krokiem będzie wydanie ostrzeżenia, a następnie wszczęcie postępowania w sprawie naruszenia. Ustalono maksymalny, 30-dniowy termin na wydanie ostatecznej decyzji w postępowaniu w sprawie naruszenia (plus dodatkowe 30 dni na wydanie decyzji w przypadku odwołania). Zgodnie z ustawą ramową maksymalna wysokość grzywny w przypadku sprzedawcy detalicznego lub osoby prawnej wynosi 60 tysięcy euro. Osoba fizyczna, która jest bezpośrednio odpowiedzialna za naruszenie, może zostać ukarana grzywną do wysokości 3 tysięcy euro.

Uzupełnieniem kontroli cen przeprowadzanych przez SIH jest system monitorowania cen przez organizacje konsumenckie. Ochotniczy inspektorzy będą monitorować ceny wybranych produktów w ok. 350 sklepach detalicznych. Inspektor będzie odwiedzać wybrany sklep dwa razy w miesiącu i sprawdzać ceny tego samego zestawu produktów. Wyniki monitorowania cen oraz nazwy sklepów, w których ceny wzrosły, będą publikowane na specjalnych stronach internetowych.

Koncepcja tego systemu monitorowania cen wymaga ulepszenia. Monitorowanie cen tego samego zestawu produktów w regularnych odstępach czasu w tych samych sklepach nie pozwala uzyskać prawidłowego obrazu ogólnej sytuacji (o czym przekonano się na Cyprze w

---

⁵ Porównywalne kompetencje ma tylko 8 innych organów krajowych w UE.

bieżącym roku)⁶, ponieważ zachowanie właścicieli sklepów będzie najprawdopodobniej zmienione samym faktem przeprowadzania kontroli. Brak wyrywkowych kontroli może uniemożliwić wykrycie podwyżek cen w pozostałych sklepach. W tej sytuacji piętnowanie niewielkiej liczby sklepów, które znalazły się w kontrolowanej grupie i dopuściły się naruszeń, jest niesprawiedliwe i mało celowe.

Jeżeli chodzi o urzędowe monitorowanie cen w celach statystycznych, Słowacki Urząd Statystyczny będzie monitorować ceny najczęściej kupowanych dóbr przez cały okres podawania cen w dwóch walutach. Od czerwca 2008 r. Słowacki Urząd Statystyczny będzie publikować co 10 dni sprawozdanie. Urząd będzie również monitorować postrzeganie inflacji przez konsumentów oraz wpływ kampanii informacyjnej.

- **Należy podjąć aktywne starania w celu szerokiego rozpropagowania „Kodeksu Etycznego”, ponieważ liczba jego sygnatariuszy jest bardzo niewielka.**
- **Szybkie reagowanie i aktywna komunikacja z mediami są absolutnie nieodzowne, aby rozwiać obawy konsumentów dotyczące podwyżek cen. Organy zajmujące się monitorowaniem cen i kontrolami powinny być w stanie niezwłocznie reagować na otrzymane skargi. Jeżeli skrócenie terminu wydawania ostatecznej decyzji w postępowaniu w sprawie naruszenia jest niemożliwe, należy szybko ogłaszać wstępne działania podjęte przez organy kontroli. Akcja monitorowania cen przez SIH jest dobrze przygotowana: należy upewnić się, że SIH będzie dysponować dostatecznymi zasobami, aby prowadzić akcję na terenie całego kraju;**
- **Program monitorowania cen zaplanowany przez stowarzyszenia konsumentów wymaga istotnych zmian.**
- **Należy unikać administracyjnego „zamrożenia” cen oraz podobnych środków, które powodują zakłócenia rynku, zwłaszcza w przypadku produktów żywnościowych. Działania takie opóźniają tylko normalne wzrosty cen wynikające ze zmian na rynkach światowych oraz zaburzają postrzeganie inflacji, ponieważ na koniec każdego okresu zamrożenia cen następuje nieuchronny wzrost cen, który w normalnych warunkach rozłożyłby się na okres kilku miesięcy.**
- **Należy również wyjaśnić stosowanie sankcji za nadużycia związane z cenami w euro. Stosowanie kar tylko w przypadku cen regulowanych nie wydaje się zbyt logiczne, ponieważ administracja państwowa z definicji ma bardzo duży wpływ właśnie na ceny regulowane.**

2.5. Przygotowania przedsiębiorstw do przejścia na euro

Przygotowania przedsiębiorstw do przejścia na euro są nadzorowane i wspierane przez Ministerstwo Gospodarki oraz Krajową Agencję Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Agencja ds. MSP). Działania Agencji ds. MŚP obejmują głównie tworzenie punktów doradczych na poziomie regionalnym (we współpracy z siecią regionalnych centrów

---

⁶ Według dostępnych Komisji informacji sprzedawcy detaliczni wiedzieli z góry, jakie ceny są sprawdzane w jednym z programów monitorowania cen i odpowiednio dostosowali swoje strategie cenowe.

informacji dla przedsiębiorstw), organizowanie seminariów informacyjnych dla MŚP oraz przygotowywanie materiałów informacyjnych takich jak broszury, instrukcje itp.

Zgodnie z przeprowadzonym w czerwcu 2008 r. badaniem Komisji w sprawie przygotowań MŚP do przejścia na euro, 80 % przedsiębiorstw rozpoczęło już przygotowania. Niemal dwie trzecie przedsiębiorstw (67 %) ustaliło, jakie zmiany będą konieczne w przypadku systemów komputerowych. Podobna liczba przedsiębiorstw (65 %) udzieliła instrukcji swoim pracownikom i niemal połowa (49 %) ustaliła, jaki wpływ będzie miało wprowadzenie euro na poszczególne obszary jego działalności. Około 70 % przedsiębiorstw zleci przeprowadzenie koniecznych zmian w systemach komputerowych wyspecjalizowanym firmom. Większość przedsiębiorstw (82 %) nie spodziewa się żadnych trudności w związku z koniecznymi zmianami systemów informatycznych. Niemal 90 % przedsiębiorstw ocenia swoją wiedzę na temat przejścia na euro jako dobrą lub dosyć dobrą.

Największa grupa przedsiębiorstw (45 %) deklaruje, że dokona przeliczenia swoich cen z koron słowackich na euro stosując się ściśle do zasad przeliczania. 22 % planuje zastosować podejście, które pozwoli całościowo uzyskać neutralny efekt (korygując niektóre ceny w górę, a inne w dół). Znacząca część przedsiębiorstw (14 %) zamierza korygować ceny głównie w górę, mimo że jest to sprzeczne z prawem. Odsetek takich przedsiębiorstw jest znacznie wyższy niż w przypadku Cypru (3 %) i Słowenii (6 %).

Badanie to przeprowadzono celowo wcześniej, aby uświadomić przedsiębiorstwom potrzebę rozpoczęcia czy też przyspieszenia przygotowań. Przedsiębiorstwa mają możliwość brania udziału w licznych seminariach o tej tematyce organizowanych przez Agencję ds. MŚP oraz korzystania z pomocy regionalnych centrów informacji dla przedsiębiorstw.

- **Władze powinny zadbać o to, aby wszystkie MŚP posiadały dostateczną wiedzę na temat przejścia na euro i otrzymały odpowiednią pomoc.**
- **Należy regularnie monitorować postępy w przygotowaniach MŚP, aby wykryć potencjalne problemy i szybko je rozwiązać.**

2.6. Działania informacyjne a opinia publiczna

W dniu 17 października 2007 r. przyjęto zaktualizowaną i rozszerzoną strategię informacyjną w sprawie przyjęcia euro przez Słowację. Strategia ta powstała w Komitecie roboczym ds. komunikacji.

Po przeprowadzeniu wieloetapowego postępowania przetargowego w listopadzie 2007 r. wyłoniono zewnętrzną agencję PR, która zajmie się realizacją głównej części krajowej strategii, natomiast uzupełniające działania informacyjne będą prowadzone przez Narodowy Bank Słowacji, Ministerstwo Finansów, rząd i inne organy administracji publicznej. Władze słowackie, w ścisłej współpracy ze swoimi partnerami, w tym Komisją Europejską, opracowały wszechstronną kampanię informacyjną, podczas której będą wykorzystywane liczne kanały komunikacji, aby trafić do jak najszerzego grona odbiorców w grupach docelowych. Przekaz informacyjny dotyczy przede wszystkim kolejnych etapów przejścia na euro, korzyści płynących ze wspólnej waluty oraz ochrony konsumentów przed nadużyciami związanymi z cenami.

Władze słowackie zdecydowały się odłożyć rozpoczęcie pełnej kampanii informacyjnej do czasu potwierdzenia, że Słowacji udało się spełnić kryteria konwergencji. Niezależnie od tej

decyzji podjęto pewne działania przygotowawcze. Dokonano wyboru logo oraz scenariusza krajowej kampanii informacyjnej. Narodowy Bank Słowacji i Ministerstwo Finansów zatrudniły dodatkowych pracowników na potrzeby działań informacyjnych, w tym specjalistów, którzy zajmą się komunikacją ze szczególnymi grupami odbiorców: młodzieżą i dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi oraz mniejszościami etnicznymi. Od kilku miesięcy władze słowackie prowadzą regularnie briefingi prasowe, które wydają się przynosić dobre efekty, ponieważ prasa jest lepiej poinformowana i mniej krytyczna wobec przejścia na euro. W marcu wyemitowano pierwszy spot telewizyjny poświęcony euro, który miał przygotować Słowaków na kampanię w środkach masowego przekazu planowaną na drugie półrocze 2008 r.

W dniu 7 grudnia 2007 r. Komisja podpisała umowę o partnerstwie z władzami słowackimi. Na podstawie tej umowy ramowej Komisja wspiera działalność informacyjną, dostarczając materiały promocyjne, wypożyczając ekspozycję poświęconą euro (która została wystawiona w Bratysławie i w Koszycach w styczniu i lutym 2008 r.) oraz organizując w Brukseli seminarium dla dziennikarzy ze Słowacji w marcu 2008 r. W dniu 20 grudnia 2007 r. obie strony podpisały również umowę w sprawie dotacji. W ramach tej dotacji Komisja będzie współfinansować szereg działań prowadzonych do końca lipca 2008 r., w tym zatrudnienie urzędników zajmujących się komunikacją, kampanie w mediach (m.in. kampanię adresowaną do mniejszości romskiej), krajową infolinię dotyczącą euro, krajowe strony internetowe poświęcone euro, projekt „euro w szkołach” i program szkoleniowy dla środowisk opiniotwórczych.

Wyniki ostatniego badania Eurobarometru w nowych państwach członkowskich⁷ potwierdzają zasadniczo wyniki z lat poprzednich. Poziom poparcia dla euro w Słowacji utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia w nowych państwach członkowskich, ale od wiosny 2007 r. poparcie to zaczęło powoli maleć (obecny poziom poparcia wynosi 52 %, natomiast we wrześniu 2007 r. wynosił 55 %, a w kwietniu 2007 r. – 57 %).

Rozpoczęcie działań informacyjnych na Słowacji przyniosło pewne rezultaty. Subiektywnie postrzegany stan wiedzy na temat euro wzrósł o 17 punktów procentowych i jest to najwyższy poziom stwierdzony we wszystkich badanych krajach (64 % Słowaków uważa się za bardzo dobrze lub raczej dobrze poinformowanych, podczas gdy średnia we wszystkich krajach wynosi 40 %). Wyniki te pokazują również rosnące zapotrzebowanie na informacje. Poprawiła się znajomość kluczowych faktów związanych z euro oraz z unią gospodarczą i walutową.

- **Chociaż Słowacy mają stosunkowo pozytywne nastawienie do wprowadzenia euro w porównaniu z innymi krajami, ostatnie wyniki badań w Słowacji wskazują jednak na nieznaczny wzrost sceptycyzmu jeżeli chodzi o spodziewane konsekwencje wprowadzenia euro i płynące z niego korzyści.**
- **Podczas zbliżającej się intensywnej kampanii informacyjnej należy zatem poświęcić dużą uwagę obawom obywateli, w szczególności lękom związanym ze zmianami cen przed przejściem na euro.**

⁷

Badanie Flash Eurobarometr 237 z maja 2008 r.